

lemmer kunne rejse hen og se den: Høng Landbrugsskole. Jeg har set den tidligere med en Jordlod af Størrelse som et Stats-hus holde meget mere og endda et Par Heste i Tilgift. Hvis man kunde gaa ind paa at tage 12 Tdr. Land af den Jord, som undertiden kaldes simpel, Jord, som hidtil ikke har været meget dyrket, og se, hvad man kan holde paa den, naar den er i Drift, vilde man komme til Tal, som, hvis jeg nævnede dem, kunde friste Folk til at tro, at jeg vilde overdrive. Men jeg vil gøre et lille Spring et andet Sted hen. Vi ere sikkert fra alle Sider enige om, at Husmandsjord drives og kan drives mere rationelt end de fleste andre Landbrugsformer, men vi have her i Landet Bønder, som paa store Bøndergaarde paa 60—70 Tdr. Land have drevet det til at holde 2 Køer pr. Td. Land og en rigelig Hestebesætning. Tage vi de 12 Tdr. Land til Udgangspunkt, komme vi op til en Snes Køer og et Par Heste — men saa bliver det lige paa Stedet Storbønder. Fra det Synspunkt kunne vi altsaa slet ikke kræve en Forhøjelse af Laanesummen.

Jeg vil imidlertid gerne lægge et Ord ind for, at den forhøjes, og at man giver disse Mennesker Adgang til at drive det op til at høre til de Jordbrugere i Danmark, som sidde fuldstændig selvstændigt i det og ikke trænge til at gaa ud til fremmede at søge Arbejde, men tværtimod selv ved en eller anden Lejlighed maa søge Arbejds-kraft. At det, jeg her siger, ikke er uden Forbindelse med de praktiske Forhold, skal jeg oplyse ved at citere et Par Linier af et Brev af 23. ds. fra en anset vestjydsk Husmand: „For 8,000 Kr. kan man jo her i Egnen f. Eks. næsten faa en lille Gaard, man kan da godt faa Ejendomme til 6—7 Kreaturer og en eller to Heste.“ Til Trods for de Indvendinger, jeg har nævnt, haaber jeg, man forhøjer Laanesummen noget over 6,000 Kr., jeg vilde gerne sige f. Eks. til 7,000 Kr. I hvilken Grad man kan imødekomme Kravet om Forhøjelse, vil jeg bede Udvalget og den højtærede Landbrugsminister overveje.

Nu er det en given Sag, at en Opfyldelse af Husmændenes Ønske om, at alle, der ønske at faa en Jordlod, kunne komme med, vilde føre til, at man ikke kan blive staaende ved den i § 1 anslaaede Sum, $3\frac{1}{2}$ Mill. Kr. Men helt at give det frit kan dog neppe være Meningen. Det maatte vel i saa Fald, som ogsaa udtalt af ærede Medlemmer, ordnes ved de aarlige Finanslove. Jeg vil her endnu en

Gang understrege, at naar der ikke er noget Tab ved at anbringe disse Penge, er det en betydelig Forøgelse af Landets Produktionsevne. Jeg vil helst se det ud fra det Synspunkt, at det er en Formueanbringelse af Statens Penge i rationelt dreven Jord, hvor der aldrig kan være Tale om, at der kunde indløbe noget Tab, og det vilde være en Lykke for Landets Befolkning, om man kunde rejse mange smaa Bondehjem trindt omkring i vort Land. Der er imidlertid ikke grumme megen Aarsag til at kritisere den højtærede Landbrugsminister, fordi han ikke har foreslaaet større Beløb, thi der har hidtil været alle de Penge, der har været søgt om, og, saa vidt jeg ved, endda lidt flere, og der er i den højtærede Landbrugsministers Udtalelser i Gaar paa overordentlig mange Punkter Løfter om at tage Hensyn til de Ønsker, der maatte komme frem.

Men en Ting vil jeg, hvad de $3\frac{1}{2}$ Mill. Kr. angaar, advare imod, nemlig imod, at vi nu skulde fastslaa, at saadan skal det være i 10 Aar. Jeg tror ikke, nogen kan overse, om det vil være tilstrækkeligt. Ingen kan se, hvorledes Udviklingen vil gaa. Jeg vil derfor gerne tilraade, at man f. Eks. paa de aarlige Finanslove eller paa anden Maade holder sig en Vej aaben til at komme ind paa en Forhøjelse, og jeg vil derfor meget gerne slutte mig til det Ønske, der fremkom, jeg tror, det var fra mit Partis ærede Ordfører, om at gaa til 4 Millioner.

De jyske Husmænd ønske ogsaa Adgang til Tillægslaan. Det er ogsaa foreslaaet i det foreliggende Forslag, men der ere de begrænsede til Jordkøb og Nybygninger, medens de jyske Husmænd ønske, at der ogsaa tages Hensyn til Forbedringer af Ejendommene. Jeg tror ogsaa, at det sidste er det rigtige. Det er slet ikke sikkert, at det er Jord, man trænger til; det kan ligesaa godt være, at det er Kapital til Forbedring af Jorden. Derfor vilde jeg gerne have, at der blev Plads ogsaa for den Slags Laan. Naar man skal udtale sig om den vanskelige Sag, om Tillægslaan kunne naa op til Maksimum, saa vil jeg gerne sætte dette Spørgsmaal i Forbindelse dermed, at faar man Adgang til Tillægslaan ved alle oprettede Statshusmandslodder, saa vil det temmelig sikkert tage Brodden fra Spørgsmaalet om den Mangel paa Adgang til Kredit, der er for Statshusmænd. Det forekommer mig nu i øvrigt, at man ikke skal behøje Landbrugsministeren, at han ikke har kunnet råde Bod paa Vanskeligheden ved at